Kadrina vald.

Kodukant

Kadrina valla ajaleht

Jaanuar 2025
№ 1 (359)

HEAD UUT AASTAT!

Kadrina Köögi avamine tõi oodatust suuremat ja positiivsemat muutust

Sügisel avati Kadrina keskkoolis koolitoitlustusrestoran, mis sai nimeks Kadrina Köök. Kui varem pakkus Kadrina keskkoolis koolitoitu erafirma, siis uue kontseptsiooni järgi hakkas toitlustust pakkuma Kadrina vald.

Kadrina Köögi projekt sai alguse juba 2023. aasta sügisel, kui oli selge, et 2024. aastal lõpeb leping toitlustusteenuse pakkujaga. Vald kaalus põhjalikult, kas minna edasi hankega või ellu viia midagi uut ning luua oma toitlustusosakond. Kadrina Köök loodi eesmärgiga pakkuda lastele ja noortele tervislikku, mitmekesist ja maitsvat koolitoitu. See ei ole pelgalt söögisaal, vaid ka koht, kus kujundatakse teadlikkust toitumisest ja edendatakse austust toidu vastu.

Kadrina Köök sai alguse kolmest ettevõtlikust ja tublist ideede generaatorist, Kadrina valla endisest meediaspetsialistist Gethe Rohumägist, arendusspetsialist Maris Muusikusest ning Kadrina Köögi toitlustusjuhist Kersti Kaubist.

Kadrina Köögi avamine on avaldanud märkimisväärset mõju koolilõuna sööjate arvule. Kui varem sõi koolilõunat umbes 300 õpilast, siis nüüd on sööjate arv tõusnud keskmiselt ligi 550ni ja lisaks umbes 60 pikapäevalast. „Kui ise toitlustama hakkasime, siis eeldasime, et sööjate arv kasvab, aga ei uskunud, et nii palju," rääkis Kadrina vallavanem Kairit Pihlak.

Tutvume lähemalt Kadrina Köögi toitlustusjuhi Kersti Kaubiga, et mõista, milline teekond ja pühendumus on viinud nende märkimisväärsete tulemusteni.

◆◆◆

Kuidas on varasem kogemus toitlustusvaldkonnas aidanud Kadrina Köögi käivitamisel edukas olla?

Eelnevad töökogemused toitlustusvallas on andnud kindlustunde, tervikpildi sellest, kuidas süsteem toimib ja mida kõike on selleks vaja. Ilma eelneva kogemuste pagasita ei oleks ma täna siinne juht. Emotsiooni või isikliku ambitsiooni ajel ei ole mõtet sellist teed ette võtta. Algselt tuleb palju panustada ja mõtestada lahti, kellele ja milleks oleme ellu kutsutud ja mõista vastutuse suurust.

Mis inspireeris vastu võtma väljakutset juhtida Kadrina Kööki?

Inspireeris mõte luua läbi oma töö tervislikkust, harjutada varakult lapsi ja noori erinevate toitudega, toiduainetega, maitsetega (sh maitsetaimedega), muuta toitumisharjumusi ja kui siia lisanduks veel austus toidu vastu ja arvestamine teineteisega – see oleks lihtsalt suurepärane. Meil on täna saiakeste, magusate jookide, suhkru jms ajastu, kus kiputakse alahindama igapäevase koolilõuna tähtsust. Laste koolipäevad on pikad ja intensiivsed. Kehale ja vaimule tuleb anda head kütust, et see edukalt läbi viia. Selles osas on vaja teadlikkust tõsta. Ei tohi unustada ka seda tõsiasja, et mõnele lapsele võib koolilõuna olla ainuke soe toit päevas.

Milliste ootamatute väljakutsetega pidite käivitamise käigus silmitsi seisma?

Me ei olnud valmis selleks, et esimesest päevast peale oli lõunavahetundidel saal õpilasi täis. See tingis lisainventari ja personali vajaduse. Samuti tuli tegeleda tooraine tarneraskustega, mahetooraine allikate leidmise ja menüüdesse rakendamisega. Iga tööpäev pakkus midagi uut, millele oli vaja kiiresti reageerida ja lahendus leida. Positiivseks raskuste juures pean seda, et avanes näha oma meeskonda töötamas pingelises olukorras, õppida neid tundma inimestena, näha, kuidas nad kohanevad, omavahel sobivad ja leiavad n-ö ühise hingamise.

Mis on olnud suurimad õnnestumised Kadrina Köögi esimestel kuudel?

Suurimaks õnnestumiseks esimestel kuudel peale sööjate arvu kasvu pean iseteenindust nõude tagastamisel. Iga sööja paigutab kasutatud toidunõud selleks ettenähtud kohta. Esimene nädal tundus justkui võimatu missioon, kuid tänu arendusspetsialist Maris Muusikuse visadusele sai tagastus ringi tehtud ja mida aeg edasi, seda kiiremini süsteem tööle hakkas. Selle üle tunnen siirast rõõmu.

Kuidas on õpilased ja lapsevanemad reageerinud sellele, et koolis ei ole enam puhvetit?

Koolis puhvetite sulgemine tõi väga erinevaid arvamusi. Info sellest otsusest läks tegelikult juba kevadel välja, seega oli terve suvi aega mõttega harjuda. Mõistan seda, et muutused toovad kaasa inimestes teatud ärevuse, mille põhjustab teadmatus edasise suhtes. Rahulolematust tekkis nendes vanemates, kelle lastel koolipäevad pikad ja puhvet pakkus võimalust vajadusel nälga kustutada. Täna oleme alternatiiviks pakkunud võimalust tellida oma lapsele pikapäevatoit, mida paljud ka kasutavad. Usun, et just puhvetite sulgemine tõi koolilõuna tarbijaid palju juurde ning aitas eesmärgile lähemale jõuda. See on harjumuste muutmine. Mõne aja pärast muutub näiteks saiake, batoonike või mõni muu näks vähem oluliseks kui näiteks soe koolilõuna.

Pildil Kadrina vallavanem Kairit Pihlak, endine meediaspetsialist Gethe Rohumägi, Kadrina Köögi toitlustusjuht Kersti Kaubi ja valla arendusspetsialist Maris Muusikus. Foto: erakogu

Rääkige lähemalt oma meeskonnast – kuidas te olete üksteist toetanud ja koostööd teinud?

Meeskonna värbamisel kaasnevad alati teatud riskid. Me kõik oleme erinevad, tuleme koormuse, pinge ja inimsuhetega erinevalt toime. Lõplik tõde selgub alati töö käigus. Täna saan öelda, et mul on vedanud. Meeskond on toimiv, oleme kõik ühise eesmärgi nimel tegutsemas ja kõige tähtsam, toetame teineteist. Meil on omavaheline kokkulepe, et oleme avatud ja ausad, erimeelsused jms räägime kohe selgeks, vigadest õpime ja liigume edasi.

Kas näete vajadust laiendada menüüd või muuta selle koostamist?

Menüüd ei ole kindlasti lõplikud. Nimetan neid tooritukteks. Retsepte läbi tehes on suur vahe, kas teha seda kümnele või kuuesajale. Nokitsemist, parandamist ja n-ö peenhäälestust on palju. Kevadeks on ehk suurem töö menüüde osas tehtud. Toitudes on üliioluline tasakaal, tooraine valik ja sobitumine muuga. Oluline on maitsed kätte saada toorainest endast, kasutades maitsetaimi ja köögivilju ning erinevaid toidu valmistamise tehnikaid. Kindlasti pean siinkohal üliioluliseks, kuidas koolipere meie pakutu omaks võtab.

Kuidas hindate koostööd Kadrina vallavalitsusega? Kas olete saanud piisavalt tuge?

Hindan koostööd Kadrina vallavalitsusega. Tunnen siirast heameelt, et vald otsustas toitlustust ise korraldama hakata, leidis vahendid ja investeeris. Pärast värskendust sai hubasema ilme ka söögisaal. Uuendused hõlmasid ka toidunõusid, seadmeid ning väikeinventari. Panustati personali heaolusse, renoveerides täielikult riietusruumi koos WC ja duširuumiga. Kogu sellel teekonnal on olnud tugev toetus. Väga tänulik olen ka Juhan Viisele, kes oli pikema mõtlemiseta lahkesti nõus sponsoreerima meid liistukastidega, mis imeliselt meie söögisaali kaunistavad.

Milliseid lisainvesteeringuid peate kõige prioriteetsemaks, et koolitoitlustus sujuks veelgi paremini?

Kui avaneks võimalus teha lisainvesteering, siis selleks oleks kahe buffee täiustamine / täiendamine ja juurde teine piimaautomaat. See lahendus pakuks kompaktsust, leevendust tekkivatele järjekordadele ning annaks kooliperele söömiseks väikese lisaaja.

Millise sõnumi sooviksite edastada lastele ja nende vanematele seoses koolitoiduga?

Toidu raiskamise ja käitumise osas söögisaalis on veel pikk tee minna. Algsega võrreldes on asi paranenud, kuid arenguruumi on veel palju. Siinkohal käib töö selle nimel iga päev koolipersonali poolt. Meelistoitude päeval kipub teatud vanusegrupp üle hindama söödava portsjoni suurust oma kõhu mõõduga, võetakse rohkem magustoitu kui lubatud, esineb toiduga loopimist jne.

Kahjuks visatakse taldrikule kuhjatud järelejääv osa ära. Meie jaoks tähendab see seda, et viimase vahetunni õpilastele ei pruugi toitu jätkuda ja oleme sunnitud kiiresti juurde tegema. See tekitab jätkuvalt aeg-ajalt probleeme ja pahameelt ning need hetked teevad meele mõruks. Toitu valmistades arvestame päeva alguses ju kõigiga. Ehk siis selle raha, mille me toidu näol prügikasti viskame, saaksime kulutada uue tooraine peale.

Tahaksin kiita neid, kes suuniseid ja õpetusi kuulavad ning toovad tagastusse tühjaks sööd lauanõud. Olen optimist ja usun, et pisikeste sammudega liigume paremuse poole. Näen kooli- ja lasteaia toitlustust kui kogukonna ühist pingutust. Meil on mitu osapoolt, kellelt ootan kannatlikkust, avatud suhtumist, konstruktiivset tagasisidet ja kriitikas lahendust.

Kodukant

AASTA TEGIJA 2024 valimine on alanud – aeg tunnustada silmapaistvaid inimesi

Auhind „Aasta tegija“ antakse tunnustusena üksikisikule, asutusele, organisatsioonile või ettevõttele, kelle töö, tegevus ja isiklik eeskuju on aasta jooksul silma paistnud erilise tulemuslikkusega ja mõjutanud Kadrina valla arengut.

Kadrina vald kutsub kõiki hääletama, et leida meie seast järgmine sädeinimene.

Valimine toimub elektrooniliselt www.kadrina.ee või paberkandjal – täida hääletusleht ja toimeta see Kadrina vallavalitsusse või ükskõik millisesse Kadrina valla raamatukogu filiaali. Hääletada saab kuni 15. jaanuarini.

Kodukant

OTSETEE VALIMA

AASTA TEGIJA 2024 TIITLI NOMINENDID

- TERE Kadrina Karud
- Kersti Kaubi, Kadrina Köök
- Ülo Kais, Kadrina Saunaklubi
- Saara Tabo
- Anneli Pullõnen

Aasta tegija kandidaatidena esitati ka Andreas Vainos, Kaili Treisalt / ennetusmudeli arendamise meeskond, Airi Raus, Leegi Brigite Kais, Marko Rauman, Pearu Nukk, Kadrina lasteaed Sipsik, Kadrina keskkooli õpetajad.

Esitatud kandidaatide seast valis viis nominenti välja Kadrina Vallameedia Nõukoda koosseisus Ülle Visnapuu, Evelin Tiiter, Ahto-Lembit Lehtmets ja Robert Salep. Rein Sikk taandas end valimisest.

SAARA TABO

Saara Tabo on noor ja silmapaistev kardisõitja, kelle saavutused ja areng tõestavad, et raske töö ja pühendumus viivad suurepäraste tulemusteni.

Oma esimese kardispordi aasta jooksul saavutas ta MiniMax Rotaxi sarjas kolmanda koha Eestis, näidates oma tugevat võidutahet ja andekust.

Saara on inspiratsiooniks noortele sportlastele, eriti tüdrukutele, andes neile eeskuju, et õrnema soo esindajad võivad saavutada suuri tulemusi nii spordis kui ka kõigis teistes valdkondades.

Tema edulugu on pannud tähele ka välismaalased, sealhulgas leedukad, rääkima väikesest Kadrina alevikust, kust tulevad kiired ja andekad sportlased.

Saara väärtused ja hoiakud inspireerivad nooremat põlvkonda, näidates, et unistused võivad teoks saada olenemata sellest, kas elad suurlinnas või väikeses alevikus.

Fotod: erakogu

KERSTI KAUBI, KADRINA KÖÖK

Kersti Kaubi on Kadrina Köögi toitlustusjuht, kes on toonud Kadrina keskkooli noored tagasi söögisaali koolilõunat sööma. Tema juhtimise all on kooli köök pakkunud õpilastele tervislikke, mitmekesiseid ja maitsvaid koolilõunaid.

Tänu Kersti juhitud Kadrina Köögile on koolilõuna sööjate arv järsult tõusnud, varasema 300 sööja asemel on neid nüüd ligi 500. Oma töö käigus on kujundanud koolilõunaid, mis ei ole pelgalt toidukorrad, vaid on ka osa toitumisharjumuste kujundamisest noorte seas.

Tema pühendumus toidu kvaliteedile ja tervislikkusele on andnud õpilastele võimaluse nautida tasakaalustatud toite, mis toetavad nende vaimset ja füüsilist arengut ning mis kõige olulisem – lastel on kõhud täis.

ÜLO KAIS, KADRINA SAUNAKLUBI

Ülo Kais on Kadrina Saunaklubi president ja Hää Õlu konkursi eestvedaja. Ta on andnud oma panuse kohalikku kultuuri ja traditsioonide hoidmisse, edendades ka tervislikku saunakultuuri.

Ülo eestvedamisel on Hää Õlu konkursist saanud iga-aastane traditsioon, mis toob kokku õllegurmaanid ja asjatundjad üle maa ja mere, tehes seeläbi Kadrina piirkonda nähtavamaks ja tuntumaks.

Tema aktiivne tegevus ja osalus kohalikes projektides on aidanud tugevdada kogukonna ühtekuuluvust ja arendada aktiivse ja elujõulise valla kuvandit.

ANNELI PULLÕNEN

Anneli väärib esiletõstmist tänu oma pühendumusele ja hoolivusele, mida ta iga päev Kadrina kogukonnale pakub.

Peale igapäevatöö Meie kaupluses panustab ta oma aega ja energiat ka kohalikele inimestele, jagades neile helkureid, et nad pimedal ajal nähtavad oleksid ja turvaliselt liikleksid.

Ta õpetab kogukonnale, et igaüks saab oma tegudega positiivselt mõjutada ümbrust, isegi kui tegu on väikeste, kuid siiski olulise asjadega.

TERE KADRINA KARUD

Kadrina Karude meeskonna saavutus – Eesti korvpalli esiliiga võit – on silmapaistev tulemus, mille üle Kadrina vald saab uhkust tunda.

Pärast aastaid pühendumist ja tööd õnnestus meeskonnal sel aastal lõpuks võita kõrgelt hinnatud Eesti korvpalli esiliiga tiitel.

Kadrina Karude kodumängud on tõstnud huvi meeskonna vastu nii suureks, et need on muutunud kohaliku kogukonna olulisteks spordiüritusteks. Nende osalemine üleriigilistes spordiüritustes ja saavutatud edu tõstavad valla tuntust ning toovad positiivset tähelepanu. Eelmise hooaja Saku I liiga finaali jälgis koguni 2300 pealtvaatajat, mis näitab meeskonna ja nende tegemiste populaarsust nii kohalikul kui ka üleriigilisel tasandil.

Kadrina Karud on eeskujuks noorematele põlvkondadele, olles pidevalt kohal kohalikel üritustel, kus nad tegelevad nooremate laste ja kogukonnaliikmetega.

HÄÄLETUSLEHT

AASTA TEGIJA 2024

Sinu nimi

.....

.....

Kelle poolt hääletad?

- ☐ Tere Kadrina Karud
- ☐ Kersti Kaubi – Kadrina Köök
- ☐ Ülo Kais – Kadrina Saunaklubi
- ☐ Saara Tabo
- ☐ Anneli Pullõnen

Hääletusleht saata postiga Kadrina vallamajja Rakvere tee 14, Kadrina alevik, või viia sedel Kadrina valla raamatukogu filiaali.

Kadrina keskkooli noored õppisid Sitsiilias avatud suhtlemist

Eelmisel õppeaastal Kadrina keskkoolis alustanud Erasmus+ projekt „Keel ja pärand – Euroopa alusväärtused“ tegi oma viimase õpirände 11.–17. novembrini. Sihtpunkt oli Sitsiilia pealinn Palermo.

Õpirändel osalesid kolm Kadrina keskkooli HUSO suuna õpilast: Helena Victoria Viise, Laura Aess ja Jüri Leemets, õpetajad Merike Sikk ja Kaire King ning Kadrina keskkooli direktor Evelin Teiva. Õpilasi võtsid vastu kolm ITS Vittorio Emanuele III kooli õpilast, kes pakkusid majutust ja võõrustasid meid koolis, kodus ja koolivälistel tegevustel.

Millised olid õpilaste eelnevad teadmised Sitsiilia kohta ja millega üllatas kool?

„Ma ei olnud varem Itaalias käinud, seega itaalia kultuur oli minu jaoks suhteliselt võõras. Internetist otsides jäi ka mulje, nagu Sitsiilia oleks lihtsalt väike saar Vahemeres, kuid see arvamus muutus, kui jõudsime kohale,“ ütles Laura Aess.

Juba lennujaamas kogesime sooja vastuvõttu – kohal olid meie Sitsiilia majutajate pered ja õpetajad. Edasise nädala jooksul kohtusime veel paljude Vittorio Emanuele III kooli õpilaste ja juhtkonnaga. IT-kallakuga kool erines rohkesti sellest, millega noored harjunud olid. Kadrinaga võrreldes umbes kolm korda suurem õpilaskond oli peaaegu 100% poisse. Meil tavapärase ainekabinetisüsteemi asemel oli igal klassil oma ruum.

Eesti ja Sitsiilia õpilased jagasid omavahel teadmisi enda kodumaa, kooli, kultuuri ja ajaloo kohta. Esitlused olid kaasahaaravad ja koolirahvas lahke, pakkudes ka üht-teist enda tänavatoidust maitsta. Nädala jooksul külastasid kadrinlased ka itaallaste tunde, kus said kaasa lüüa ja oma tehnilised oskused käiku lasta.

Kadrina keskkooli HUSO suuna õpilased koos õpetajatega Sitsiiliaga tutvumas. Foto: Kadrina keskkool

Mida huvitavat nägime Palermo linnas.

Pärastlõunane aeg möödus peamiselt Palermo linna avastades. Peaaegu kolm tuhat aastat vana Sitsiilia pealinn oli täis ajaloolisi ehitisi, turuplatse ja tänavakunsti. Igal pool olid ajaloolised kollasest kivist majad ja ehitised, mis on hoopis teistsugused kui Eestis. Palermo on tõesti kaunis. Eriti silmapaistvad olid Massimo teater ja Normannide palee. UNESCO kultuuripärandi nimistusse kuuluvas ligi 1000aastases Normannide palees oli huvitav uurida seinagraveeringuid ja kullatud mosaiike.

Itaalia suurim, Massimo teater on aga väga uhke. Teatris saab külastada ka unikaalse akustikaga Pompeiuse saali.

Linnale on iseloomulikud elavad ja kärarikkad turud, kust leiab igaüks endale midagi meelepärast. Vanad väravad ja kirikud kaunistasid autorohkeid tänavaid – liiklus on küll täiesti teistmoodi! Palju on õppida sõnumata reeglitest tänaval.

Milliseid erinevusi leidsime Sitsiilia ja Eesti kommete vahel.

Kõige rohkem jäid silma sitsiillaste omavahelised tervitused – kallistus ja suudlus põsele sõprade vahel olid vägagi tavalised. Märkasime, kui palju kätega žeste tehti. Sitsiillased on väga elavad suhtlejad, kehaga räägitakse rohkem kui sõnadega. Õppisime ka ise mõned tähtsamad žestid.

Jüri: „Itaallased olid väga avatud. Eestlased on pigem tagasihoidlikud, maetud omaenda au alla. Sellist kultuuri seal ei olnud, ei hoitud tagasi ei leebet ega kurja sõna. See oli meelepärane, sest lihtne oli inimestega lähedaseks saada.“

Erasmus+ projektid on väga kasulikud noortele, kes on alles leidmas enda kohta siin ilmas ja võimalusi ülejäänud eluks.

Reis andis noortele tõhusat perspektiivi erinevas kultuurikeskkonnas, mis aitas avardada mõttemaailma. Kogemused annavad õpilastele kindlasti edu tulevikuvalikute tegemises. Noored on väga tänulikud võimaluse eest ja väärtustavad loodud mälestusi ja suhteid siiralt.

Laura Aess, Jüri Leemets, Helena Victoria Viise

Foto: Kadi Murakas

Kadrina keskkool võõrustas Erasmus+ projekti „Ettevõtlikud ja rahatargad noored“ kohtumist

Kadrina keskkoolis toimus 11. detsembril Erasmus+ noorteprojekti „Ettevõtlikud ja rahatargad noored“ neljas kohtumine.

Osalesid noored ja juhendajad kuuest koolist: Sõmeru põhikoolist, Kadrina keskkoolist, Rakke koolist, Väike-Maar- ja gümnaasiumist, Rakvere reaalkoolist ja Rääma põhikoolist. Projekti eesmärk on suurendada noorte teadmisi rahatarkusest ja ettevõtlikkusest ning arendada suhtlus-, meeskonnatöö- ja analüüsioskusi praktiliste tegevuste kaudu.

Kui novembris olid Kadrina õpilased külalisteks Sõmeru põhikoolis, siis detsembris astusime ise võõrustaja rolli. Päev algas inspireeriva loenguga, mille pidas külalisesineja Evely Press. Ta tutvustas eelarve koostamise põhimõteid ja viis läbi loovülesande, mis andis noortele võimaluse rahatarkuse teemadele loovalt läheneda.

Enne lõunapausi lõid osalejad kaasa kooli huvijuhi Sandra juhitud mängus „Paha mõte“. Mängus tuli kaitsta tühja tooli kurja mõtte eest, mis pakkus noortele nii lõbu kui ka võimalust harjutada koostööd ja kiiret reageerimist. See lõbus vahepaus tõi osalejate päeva energiat ja rõõmu juurde.

Jätkuks toimusid praktilised töötoad, mida juhtisid Kadrina kooli 8. klassi noored. Töötubades osalejad said analüüsida tšekke ja jaotada kulukategooriaid, mängida rahatarkuse „Kuldvillakut“ ning otsida QR-koodide taga peituvaid küsimusi. Töötubade tulemusel said noored parema arusaama eelarve plaanimise tähtsusest ning harjutasid praktiliste ülesannete kaudu finantsplaneerimist.

Päeva lõpetas lõbus kahhootviktoriin, kus kontrolliti omandatud teadmisi ning autasustati parimaid osalejaid. Kohtumine oli hariv ja inspireeriv nii osalevatele noortele kui ka korraldajatele, pakkudes võimalust kogeda, kuidas rahatarkust saab õpetada kaasahaaraval ja praktilisel viisil.

Partnerkoolide koostöö ja noorte innukas osalemine on tõestanud, et rahatarkus ja ettevõtlikkus on teemad, mida saab ja tuleb noortele õpetada juba varakult. Järgmine kohtumine ootab ees uuel aastal, kus võõrustajaks on Rakvere reaalkool.

Kadi Murakas
Kadrina keskkooli tugiteenuste juht

Kuidas anda lastele taskuraha: summad, meetodid ja eesmärgid vanuse järgi

Taskuraha andmine on oluline osa laste finantsoskuste arendamisel, aidates neil õppida raha väärtust ja haldamist. Swedbanki noortepanganduse ekspert **TRIIN JALAKAS** jagab soovitusi, kuidas taskuraha vastavalt vanusele anda.

Õpeta laps pangakaarti kasutama

Jalakase sõnul aitab pangakaardi kasutamine lastel harjuda elektroonilise rahaga ja võimaldab samas vanematel jälgida lapse kulutusi. Ent kuidas tutvustada lapsele pangakaardi kasutamist?

- **Alusta põhitõdedest.** Selgita lapsele, kuidas pangakaart töötab ning et see ei ole lõputu rahavaru, vaid seotud nende kontol oleva rahaga.
- **Näita praktilisi näiteid.** Mine koos lapsega poodi ja lase tal sooritada reaalseid oste kaardiga. Näita, kuidas kasutada kaardimakseteterminali.
- **Turvalisus.** Räägi lapsele turvalisusest, näiteks PIN-koodi saladuses hoidmisest ja võltsingute vältimisest.
- **Jälgimine.** Õpeta last regulaarselt kontrollima kontojääki internetipangas või mobiilirakenduses.
- **Eelkooliealised (3–6 a).** Varakult taskuraha andmine aitab lastel õppida raha väärtust ja esimesi rahahalduse oskusi. Soovitatav on anda 1-2 eurot nädalas sularaha, et laps õpiks münte ja rahatähti tundma ning saaks teha väikseid ostuotsuseid.
- **Algklassilapsed (7–12 a).** Algklassilapsed vajavad iseseisvumisel rohkem taskuraha. Soovitatav on anda 2–5 eurot nädalas, alates 10. eluaastast aga kanda raha lapse pangakontole, õpetades sealjuures pangakaardi ja digitaalsete maksete turvalist kasutamist.
- **Põhikooliõpilased (13–15 a)**. Põhikoolieelised saavad hakkama suuremate summadega: umbes 10 eurot nädalas või kuni 40 eurot kuus. Oluline on õpetada eelarve koostamist ja säästmist. Taskuraha võiks laekuda kontole, et noored õpiksid plaanimist ja panganduse põhitõdesid.
- **Keskkooliõpilased (16+ a).** Keskkooliõpilastele sobib 20–50 eurot kuus, sõltuvalt pere võimalustest ja lapse vajadustest. Noored peaksid kasutama nüüdisaegseid maksevahendeid ja õppima investeerimise algtõdesid, näiteks hoiuste tegemist või väikeste investeeringute alustamist.

Juhenda noort rahaasjade haldamisel

Põhikooli- ja gümnaasiumieas noored peavad õppima üha enam võtma vastutust enda raha haldamise eest. Ehkki taskurahaga seotud otsuste tegemine sõltub suuresti perekonna väärtushinnangutest ja majandusseisust, on kõige olulisemad sammud rahahalduse õpetamisel Jalakase hinnangul kõigile ühised.

- **Eelarve koostamine.** Aidake lapsel koostada tema igakuine eelarve: tulud (taskuraha) *vs.* väljamineku (kulud).
- **Säästmise tähtsus.** Julgustage last säästma teatud protsenti saadud rahast tulevasteks suurematekс ostudeks või ootamatu kulu katmiseks.
- **Rahapäevik.** Soovitage lapsel pidada rahapäevikut või kasutada rakendusi, mis aitavad jälgida tulusid-kulusid.

„Savvusanna sõsarate“ ja Anna Hintsiga kohtumisest sai igaüks miskit

Kadrina keskkoolis arutleti filmi „Savvusanna sõsarad“ üle koos selle maailmakuulsa filmi režissööri Anna Hintsiga, vanem publik ja neiud pidasid filmi sügavaks, noormehed pigem mitte.

Anna Hints noorte küsimustele vastamas. Foto: Anneliise Aasa

Novembri lõpus kogunesid Kadrina keskkooli huvikeskuse saali gümnasistid ja Kadrina kirjandusklubi liikmed, et üheskoos vaadata Anna Hintsi paljude auhindadega pärjatud filmi „Savvusanna sõsarad“, mis tunnistati 2023. aastal nii Euroopa kui ka Eesti parimaks dokumentaaliks.

Pärast poolteisetunnise filmi vaatamist oli kõigil võimalus kuulata intervjuud filmirežissöör Anna Hintsiga ja temalt küsimusi küsida.

Meediaõppurite ette valmistatud küsimused olid jagatud kolme teemaplokki: film, Anna Hints ise ja kultuur. Ka publikule anti võimalus esitada Anna Hintsile küsimusi. Kuna jututeemasid jätkus, siis kultuuri arutelul jäi aeg veidi lühikeseks.

Filmi linastuse järel vaatajate hulgas meediaõppurite tehtud väike küsitlus näitas, et vanemaealisele publikule meeldis film väga ja sisu hinnati sügavmõtteliseks. Noorema publiku seas olid arvamused filmist erinevad. Välja saab tuua, et neiud mõistsid filmi sügavmõttelisust rohkem kui noormehed.

Anna Hints oli ürituse järgselt rõõmus. Talle meeldis väga, et noored esitasid küsimusi ja andsid filmile tagasisidet. Ta lootis küll, et tekiks suurem diskussioon filmi sisu üle, kuid samas oli ta siiski positiivselt meelestatud, et igaüks sai miskit.

Kooli kohtumise järele tegi meediaõpetaja Rein Sikk külalisele ka põgusa Kadrina ekskursiooni, mille käigus vaimustus Anna Hints nii Arvo Kruusemendi pingist kui ka Kadrina saunast ja eriti saunamuuseumist.

Rahel-Marta Pihel, Anneliise Aasa

KODUKANDI AJALOONURK

Pastor Heinrich Stahl, kes jättis jälje Eesti kultuurilukku

Uue aasta saabumisega oleks paslik ajas tagasi vaadata, kuid sel korral ei ole fookus möödunud sajandil. Selle aasta esimene Kodukandi ajaloonurk teeb ajarännaku hoopis 17. sajandisse.

Kadrina kirik. Foto: RM F 473:43, Virumaa Muuseumid SA, http://www.muis.ee/museaalview/1860433

Tiiu Uusküla on kirjutanud: „Kirikuõpetajad, olenemata nende rahvusest, on teinud palju eesti kultuuri heaks ja ajaloo jäävustamiseks.“ Kui mõelda Kadrina pastorite peale, siis väga oluliseks tuleb loomulikult pidada nii Stahli, Brocmanni, Knüpfferit, Schwabet, aga ka Lutherit ja Beermanni.

1600. aasta paiku sündis Tallinnas Suurgildi kaupmehe Heinrich Stahli ja tema abikaasa Margaretha peres Heinrich Stahl. Ekslikult on arvatud, et Stahli isa suri 1603. aastal, kuid tegelikult läks taevastele radadele sel aastal hoopis tema vanaisa. Stahli isa suri tegelikult samal aastal, kui asutati Tartu ülikool.

1623. aastal naasis Stahl Saksamaalt magistrikraadiga. Ta asus kümneks aastaks Järva-Peetri Püha Peetruse koguduse ja Järva-Madise Püha Matteuse koguduse pastoriks. 1627. aastal sai temast Järva praostkonna praost. Kaheteistkümnendal veebruaril 1624 laulatati Stahl Tallinna Oleviste kirikus Suurgildi oldermanni Eberhard Eckholti tütre Dorotheaga. Peres sündis 12 last, kellest viis suri noorelt.

Toona eelistasid kohalikud aadlikud maapiirkondades ülikooliharidusega pastoreid, kes oleks neist sõltuvamad ning nõuaks vähem töötasu. Ajaloolane Piret Lotman on oma monograafias „Heinrich Stahli elu ja looming“ viidanud asjaolule, et Stahl ordineeriti maavaimulikuks tõenäoliselt tema nooruspõlve eksimuste tõttu. Samas võis pastorit selleks kohustada ka Rootsi riigilt saadud stipendium. Peale Lotmani töö on Stahli elu ja loomingut detailsemalt käsitlenud vaid Jakob Hurt ja Leino Pahtma. 1864. aastal ilmunud Hurda väitekiri jäi paraku tema rikkaliku pärandi varju ning isegi Rudolf Põldmäe ei mainind Hurda väitekirja oma monograafias „Noor Jakob Hurt“.

Heinrich Stahli esimesed tööaastad Järvamaal möödusid raskustes ning kui 1627. aastal toimus Johannes Rudbeckiuse visitatsioon Eestimaale, sai Heinrich Stahli senine elu uue hingamise.

1632. aastal ilmus Stahli „Käsi- ja koduraamatu“ I osa. Raamat oli eelkõige mõeldud vaimulike abivahendiks, koondades teenistuseks hädavajalikud tekstid.

Järgmisel aastal määrati Stahl Kadrina koguduse pastoriks ning sellele järgnes Virumaa praosti ametikoht. Maapastorit ootas Kadrinas uuenenud pühakoda. 1634. aastal kinkis Valtu, Undla ja Hulja mõisa omanik Fabian von Tiesenhausen kirikule kaks põldu ning tüki heinamaad, väljendades kinkekirjas oma lugupidamist haritud pastori vastu.

Stahli „Käsi- ja koduraamatu“ II osa on arvatavasti kirjutatud tema Virumaa-aastatel. Paljud laulud selles raamatus on tõlgitud teiste vaimulike poolt, kellega Stahl tegi koostööd. Kaks laulu tõlkis ka toonane Tallinna Gümnaasiumi kreeka keele professor, hilisem Kadrina kiriku pastor Reiner Brockmann.

Heinrich Stahl lahkus Kadrinast 1638. aastal ning määrati Tallinna toompraostiks. Võib ju oletada, et tema ja Brockmanni tutvuse kaudu sai viimane pastoriks just siin. Kolm aastat hiljem sai Stahl Ingerimaa superintendiks.

Heinrich Stahl suri Narvas 1657. aasta katkupandeemia ajal.

Kolmkümmend seitse aastat tagasi, kui Rein Sikk kergitas mõtte rajada Kadrinasse Emakeele ausammas, oli ühe argumendina välja toodud ka Heinrich Stahli tegevus. 17. detsembril 2000 avati Kadrina kiriku seinal olev mälestustahvel Stahlile, lisaks ka mälestustahvel Arnold Knüpfferile.

Marko Rauman

Skulptor Aare Aljas annab kivile viimast lihvi. Foto: Jaanus Reisner

Aivar Lankei mälestuspink saab viimast lihvi

MTÜ Tiigisaare algatus – paigaldada Kadrinasse mälestuspink meie kauaaegsele vallavanemale ja treenerile Aivar Lankeile – on jõudmas lõpusirgele.

Idee eestvedajate valikul otsustati mälestuspingi kavanditest teostada hallist maakivist süvendatud variant. „Selline valik tundus Aivarit tundnud inimestele kõige kohasem, tema oli mees, kes suutis vajadusel ka hallist kivist läbi minna,“ kinnitas üks idee algatajaid, Enn Ambos. Kivi sai valitud materjaliks ka seetõttu, et see vajab edaspidi minimaalset hooldust ning seda ei suuda kahjustada aeg ega pahatahtlik inimene.

Kujunduslikult on tegu arhitekt Toomas Ranki kavandi ja skulptor Aare Aljase teostusega. Kivi annetas AS Eesti Raudtee, selle eest suur tänu Helle Volterile.

Mälestuskivi on plaanis paigutada Kadrina rahvamaja ja Kadrina Maanaiste Seltsi vahelisele platsile ala autori Marge Grossi varasema kavandi järgi.

Praegu saab kivi Aare Aljase töökojas viimast lihvi. Kevadel on plaanis tuua see Kadrinasse ning paigaldada oma kohale.

Täname kõiki, kes on leidnud võimaluse rahaliselt Aivari mälestuse jäädvustamist juba toetada.

Kellel on võimalik, saavad seda teha MTÜ Tiigisaare kontole EE752200221072349837 märksõnaga „Lankei pink“.

MTÜ Tiigisaare

ÜHESKOOS TEADLIKUMAKS

Süda saab sõprusest sooja

Üsna pea saabuv veebruar on paljudele teadatuntud kui ka sõprusekuu, mille raames tähistatakse valentinipäeva ning tuuakse esile sõpruse olulisust, sõprade meelespidamist ja neile tavapärasest enam tähelepanu pööramist.

„Me kanname oma sõpru südames ja nad ei ole kordagi öelnud, et neil on seal kitsas.“
Arvo Valton, 1935–2024

Foto: Unsplash

Sõprussuhted on uuringutele tuginedes sama olulised nagu näiteks tervislik toitumine või liikumine ning vajavad seetõttu tunduvalt enam tähelepanu ja igapäevast tööd iseenda ja teistega, et uusi sõprussuhteid luua, olemasolevaid edukalt hoida ja neist täielikku rahulolu tunda.

Sõprussuhete olulisus algab juba lasteaias

Huvi väljaspool kodu olevate inimeste vastu algab juba eelkoolieas, kui mängukaaslaste olemasolu muutub üheks oluliseks eakohast arengut soosivaks teguriks. Kooliteed alustava lapse elus muutub keskseks eesmärgiks iseseisvuse suurenemine, mida saadab samuti sõbrasuhete olemasolu või nende loomine.

Lapsevanematena on võimalik enda lapse sõprussuhete tekkimist ja hoidmist toetada. Seda saab teha, õhutades ja julgustades last osalema tegevustes, üritustel (huviringid, spordivõistlused, laagrid jms), kus on võimalus kohtuda eakaaslastega ja luua esmaseid kontakte.

Lapse sotsiaalsete oskuste arendamises võiks keskenduda suhtlemisoskuste osaoskustele ja näiteks konfliktide lahendamise ja koostöö tegemise oskustele. Oskuste õpetamisel on oluline neid ka mudeldada ning anda ise eeskuju.

Kuna sõprussuhted on eelkõige üles ehitatud hoolivusele, prosotsiaalsusele ja empaatiale, tuleks aidata kaasa lapse empaatiatunde edendamisele, õpetades lapsele selle tähtsust ja aidates mõista erinevate käitumisolukordade mõju teiste tunnetele, soosides sõprussuhteid tugevdavat tunnete jagamist.

Aidata tuleks mõista lastel sõpruse olemust – mis on tõeline sõprus ja missugused on hea sõbra omadused. Ebamugavate olukordadega toimetulekuks on vaja last ette valmistada ning rõhutada toetava ja lugupidava sõbra omaduste olulisust.

Kui lapsel tekivad sõprussuhetes raskused

Sõprussuhted ja nendega toimetulek ei ole lapsele alati kerge. Lapse sõprussuhted võivad olla kõikuvad ja muutuvad eriti varases koolieas. Kuulata tuleks lapse sõprussuhteid puudutavaid kogemusi, muljeid, muresid ja rõõme.

Kui laps kurdab selle üle, et tal ei ole sõpru, tuleks teda rahulikult kuulata ja anda teada, missugused olukorrad on tavapärased ja mööduvad sageli ajaga. Huvi võiks tunda ka ise selle vastu, kellega laps suhtleb ning missuguseid tegevusi üheskoos ette võetakse.

Oluline on toetada last, kui ta tunneb ennast üksildasena või kui sõprussuhted on keerulised. Igas sõprussuhtes tuleb ette arusaamatusi või tülisid, mis on tavapärane ja samas ka arendatav. Nende esinemine annab lapsele võimaluse õppida erimeelsuste lahendamist, kompromisside tegemist ning tõhusat läbirääkimist. Laps peaks saama täiskasvanult signaali, et igasugune suhe nõuab kõikide osapoolte pingutust ning eriarvamusi tuleb ikka ette.

„Ütle, kes on su sõbrad, ja ma ütlen, kes oled sina“

Kui lapse või noore inimese elus on kõige olulisemal kohal sõbrad, on oodatav ka nende sõbrasuhete teatav mõju lapse käitumisele, hoiakutele ja väärtustele.

Lapsevanematena ootame me alati seda, et sõprussuhted on lapse elu positiivselt rikastavad ja edendavad, kuid teatud sõprusringkonnad võivad mõjuda paraku ka vastupidiselt. Soov kuuluda, olla aktsepteeritud ja omaks võetud võib lapsi ja noori ajendada tegema otsuseid, millel võivad olla teatavad tagajärjed.

Täiskasvanutena ei ole mõtet keelata lapsel kellegagi suhtlemast, kuid tuleks säilitada huvi ja siiras soov olla olemas ning luua hea pinnas diskussiooniks ja kokkulepete tegemiseks. Oskus seista vastu grupi survele ja teha otsuseid lähtudes enda tõekspidamistest, on samuti elu jooksul õpitav ja arendatav. Sealjuures on oluline perekonna enda sidusus, väärtused ja nendest kinnipidamine, mis kujundavad lapse enda hoiakud juba väikelapseeas.

Kaitseteguriks sellises olukorras on ka enesekindlus, mida aitab luua positiivne ja toetav kodune keskkond, kus tunnustatakse lapse saavutusi ja tugevusi. Enesekindel laps tunneb ennast väärtuslikuna ning julgeb selle pinnalt ennast ka eakaaslastele rohkem avada.

Selle kõige juures tuleks nii lapse, nooruki kui ka täiskasvanuna säilitada vajadusel julgus ebameeldivast sõprussuhtest välja astuda ja teha otsuseid, mille tulemusena meie enda rahulolu võidab.

Sõber on kingitus, mille teed iseendale

Sõprusel on nii noore kui ka täiskasvanu elus oluline koht ja roll, sest see on üks elu tähenduslikumaid suhteid. Tänu sõpradele saab areneda, kasvada ja tunda ennast armastatud ja hoituna. Sõber pakub rahu, tuge, turvatunnet ja rõõmu.

Tänu sõprussuhetes tekkinud ühtekuuluvustundele tunneme meelerahu ja sidet teistega. Tõelised sõbrad aitavad hinnata oma tugevusi ja väärtust, tõstes meie enesehinnangut ning enesekindlust. Hea sõber on alati kohal, et meid toetada ja aidata meil vältida üksildust ja sotsiaalset isolatsiooni, mis võivad elukvaliteeti tõsiselt mõjutada.

Romantiliste suhete keerukused võivad olla kurnavad, kuid sõprussuhted pakuvad vajalikku emotsionaalset tuge ja lohutust rasketel aegadel.

Sõprussuhted võivad olla oluline toetus, mis julgustab meid muutma oma elustiili, loobuma halbadest harjumustest ja võtma omaks tervislikumaid valikuid.

Laste puhul on sõprussuhete loomine pikaajaline protsess nende sotsiaalses arengus, mis nõuab aega ja kannatlikkust. Lisaks emotsionaalsele heaolule aitab sõprus kaasa ka eneserenguile läbi teineteise innustamise ja potentsiaali märkamise.

Sõprussuhete loomine võib tunduda aeglane ja keeruline protsess, kuid just need suhted, mis arenevad ajaga, osutuvad kõige kestvamaks. Sõprus ei ole midagi, mida saab kiiresti saavutada, vaid pidev teekond, kus mõlemad osapooled jagavad ja hoolivad, andes ükstteisele mõistmist ja tuge.

Olemasolevaid sõprussuhteid tuleb siiralt väärtustada ning tunnetada nende mõju elu rikastamisel. Uute sõprussuhete otsingutes ärme pelga mugavustsoonist väljumist, mis loob võimalusi uute sidemete tekkimiseks. Süda saab sõprusest sooja!

Kai Tamm
Kadrina keskkooli sotsiaalpedagoog

Kadrina Kilbari 2024. aasta viimase vooru võitis Leikude võistkond. Foto: erakogu

Kadrina Kilbar jätkab ka uuel aastal

Kadrina Kilbari aasta viimane voor: Leikud võidutsesid ja uusi tuuli toob erivoor „Mäng ümber Kadrina“.

Kadrina Kilbari aasta viimane voor peeti 14. detsembril, kus võistlustules olid vastamisi Neeruti Seltsi naiskond ning Leikude meeskond. Leikude võistkond, kuhu kuulusid Are Kivimäe, Risto Murumägi, Urmas Inno ja Pearu Nukk, võttis nii mängu esikoha kui ka piletid Piibe teatri suvelavastusele „Teemaja paks“.

Eelmisest hooajast on mängul ka videoküsimused, mida on esitanud näiteks Voldemar Kuslap, Kristjan Jõekalda, Kristi Aimla-Maripuu ja Jüri Ratas.

Aasta viimases voorus esitasid küsimuse Margo Peetsalu ning Arlet Palmiste. Just Palmiste oli see, tänu kellele oli esimest korda konkreetsel küsimusel eraldi auhind.

Uue aasta esimeses mängus tuleb taas erivoor Kadrina Kilbar: „Mäng ümber Kadrina“. Pealkiri sai inspiratsiooni nimest „Jooks ümber Kadrina“, mis on iga-aastane kooliõpilaste jooksuvõistlus kooli aastapäeva paiku.

Seoses sellega ootan küsimusi kõigist Kadrina valla/kihelkonna piirkondadest. Küsimused koos vastustega võib saata aadressile raumanmarko@gmail.com.

Kadrina Kilbar toimub juba kolmandat hooaega järjest, kuid seda ei tehtaks, kui poleks inimesi, kes on korraldamisel abiks olnud. Tänan eelkõige Ahto-Lembit Lehtmetsa ning Tiiu Uusküla, kes on olnud suureks abiks mängu organiseerimisel. Tänan ka meie sponsorit Matsimokat, kellel on alati midagi lauale panna. Tänusõnad kuuluvad ka Siim Juhkamile ja ka kõigile neile, kes on esitanud videoküsimuse või teinud reklaami. Suur tänu ka kõigile võistlejatele ning Kodukandile! Võistlejatele soovin uueks aastaks jõudu ajude ragistamisel.

Marko Rauman

Murumäe Mälumäng

Eelmises lehes ilmunud pildil oli Eerika Roger.

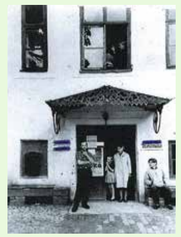

Õigesti vastasid:
Krista Kirsimäe, Mihkel Eller, Priit Lepiksaar, Harald Rahupõld, Maie Murumaa, Neeme Mangulis, Jüri Vološtšenko, Urmas Hinno, Are Kivimäe, Pearu Nukk, Ainu Kirotbek.

Uus küsimus: kus on tehtud see foto?
Vastused teatada: telefonil 502 3846, e-postiga rystom@hot.ee, kirjalikult Koidu 21, Kadrina. Viimane päev on 17. jaanuar.

Ikka teie, **Risto Murumägi**

Kadrina vald toetab noorte omaalgatusprojekte

Kadrina vald kutsub noori üles haarama initsiatiivi ja kandideerima omaalgatusprojektides, et viia ellu oma põnevaid ideid. Toetust saavad taotleda vallas elavad või valla koolides õppivad 12–26aastased noored, samuti noorteühendused, kes tegutsevad Kadrina valla haldusterritooriumil.

Toetust antakse mitmekülgseteks tegevusteks, sealhulgas ürituste korraldamiseks, rahvusvahelistes ja riigisisestes koostööprojektides osalemiseks ning noorte läbiviidavate projektide kaasrahastamiseks. Alla 18aastase taotleja puhul tuleb kaasata täiseaeline esindaja.

Toetus ühe projekti kohta on 500 eurot. Ära lase oma ideedel ootele jääda – loo, inspireeri ja vii ellu!

Taotluse esitamise tähtaeg on 1. veebruar 2025.

Lisainfo ja taotluste esitamise tingimused on näha Kadrina valla kodulehel: www.kadrina.ee/noorte-omaalgatusprojektide-toetamine1

Kodukant

Loe lähemalt ja kandideeri:

OLULISED TEATED

Kadrina vald.

18.12.2024 vallavolikogu istungil otsustati ja arutati

- Uues redaktsioonis võeti vastu Kadrina valla noortevolikogu põhimäärus. Põhimääruse uues redaktsioonis vastuvõtmise vajadus tõusetus pärast eelmiste noortevolikogu (NV) valimiste läbiviimist arutelul NV liikmete ja NV valimiste korraldajatega. Vajadus oli täpsustada ja täiendada noortevolikogu valimise korraldust.
- Esimesel lugemisel oli Kadrina valla 2025. aasta eelarve eelnõu.
- Muudeti Kadrina vallavolikogu 28.04.2021 määrusega nr 58 kehtestatud valla sotsiaalhoolekandelise abi andmise korda. Täiendati vajaduspõhiste sotsiaalteenuste nimekirja. Muudatus on seotud 1.01.2025 jõustuva sotsiaalhoolekande seaduse muudatusega toetuste jagamisel.
- Määrati uus liikluspind. Ettepaneku liikluspinna nimeks määrata Vabriku tänav tegi mitme katastriüksuse omanik, kes lähtus, et tee asub kohapärimuse kaardil tähistatud endise tärklise- ja siirupivabriku territooriumil.
- Kadrina vallavalitsuse ning tema valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuse majandusaastate 2024–2026 aruannete auditeerijaks määrati OÜ Loodi Finantsid.

Kadrina vallavalitsus

Teedeehitus ja remont Kadrina vallas 2024. aastal

Kadrina vald sai kahe aastaga teedeehituses ja remondis teha suuri edusamme. Selleks andis võimaluse riigieelarvest täiendavalt saadud 700 000 euro suurune rahasüst Kadrina aleviku kõnniteede ehituseks. Mis me siis selle eest oleme saanud?

- Kadrina kalmistu kõnnitee ja parkla maksumusega 125 000 eurot.
- Puusepa tänava koos tänavavalgustusega kokku 95 000 eurot.
- Kõnnitee Tapa tee äärde maksumusega 420 000 eurot
- Kõnnitee rahvamajast staadionile 41 000 eurot.
- Kõnnitee projekti Kauba tänavalt raudteejaama ja Neeruti teele 19 000 eurot.
- Kadrina valla eelarvest ehitasime täiendavalt mustkattega teid mitmele poole valla territooriumil kogusummas 105 000 eurot.
- Teede igapäevaseks hoolduseks, so teede greiderdamine, tolmutõrje, asfaldiaukude lappimine, teeäärte niitmine ja võsast puhastamine, oleme kulutanud 140 000 eurot.

Tänu investeeringutele on liiklustingimused ja liiklusohutus läinud Kadrina vallas tunduvalt paremaks. Samas tuleb tunnistada, et kruusateede hoolduse ja remondiga on veel kõvasti arenguruumi.

Aarne Laas
abivallavanem

Kõnnitee rajamine Kadrina raudteejaamast Neeruti teele

Kadrina vallavalitsus korraldas novembris hanke ehitaja leidmiseks kõnniteele Kadrina raudteejaamast Neeruti teele.

Huvilisi, kes tutvusid hankedokumentidega, oli väga palju, nendest 13 esitas ka pakkumuse.

Riigihanke objektiks on kõnnitee ehitus koos tänavavalgustusega Kadrina alevikus ASi Eesti Raudtee kasutuses olevale riigimaale ja Kadrina vallale kuuluvale maale Neeruti tee ääres, lähtudes järgnevatest projektidest:

- RoadConsult OÜ tööprojekt töö nr T20005 „Viru tn jalg- ja jalgrattatee. raudtee ülekäik", mis koosneb tee-ehituse ja tänavavalgustuse projektist.
- K-Projekti 2023. aastal koostatud põhiprojekt Töö nr 22163 „Kõnnitee raudteejaam – Neeruti tee põhiprojekt", mis koosneb järgmistest osadest: üldosa, teedeehitus ja välisvalgustus
- Leonhard Weiss OÜ poolt 2023. aastal koostatud Tööprojekt Töö nr 05-2023 „Viru tn jalg- ja jalgrattatee raudteeülekäigukoha km 195.194 rajamine"

Kadrina vallavalitsus kuulutas hanke võitjaks Estvia OÜ ja OÜ Mevot Invest ühispakkumuse, mille kohaselt ehitatakse kõnnitee valmis veidi enam kui 400 000 euro eest.

Kui keegi hanketulemusi ei vaidlusta, saab vallavalitsus parimate pakkujatega lepingu sõlmida alates 18. detsembrist.

Kadrina vald loodab kõnnitee ehituseks saada riigilt toetust 254 000 eurot.

Otsus toetuse saamise kohta meetmest „Kohaliku omavalitsuse investeeringud jalgratta- või jalgteedesse" on Riigi Tugiteenuste Keskusest vallavalitsusse laekunud. Ülejäänud summa tuleb Kadrina valla 2025. aasta eelarvest.

Aarne Laas
abivallavanem

20 aastat tipptasemel avariiremonditeenust

Eesti avariiremondi valdkonnas on tõelise edu saavutanud ettevõte, kes on 20 aastaga kasvanud üheks vabariigi suuremaks tegijaks.

Ehitusjärgus remonditöökoda Kadrinas. Foto: Meelis Lehtla

Pikaajaline töö ja pühendumus on viinud nad mahtude poolest Eestis 2.-3. kohale. Nüüd astub ettevõte järgmise sammu ja avab Kadrinas Tööstuse 31 uue moodsa autoremondi teenindushoone.

Ettevõtte edu saladuseks on paindlik ja usaldusväärne koostöö kindlustusseltsidega, mis moodustab koguni 99% nende tööst. Pikaajalised pingutused kvaliteedi ja klienditeninduse kõrgel tasemel hoidmiseks on toonud ettevõttele lepingud kõigi suuremate kindlustusseltsidega.

„Meie edu taga on järjekindel kvaliteet ning hea klienditeenindus. Väga vähene negatiivne tagasiside ja paindlik lähenemine kindlustuspartneritega töötamisel on meid aidanud tipptasemele," jagab ettevõtte esindaja Meelis Lehtla.

Uus remonditöökoda ja laienemisplaanid

Praegu on käimas uue remondimaja rajamine Kadrinas, mis avab ukseid eeldatavasti juunis 2025.

Uus hoone toob kaasa ka uusi võimalusi – peale avariiremondi suurendatakse seal lukksepatööde osa ja propageeritakse autopesuteenuseid.

Peale olemasoleva kuue teenduskoha Põhja-Eestis on plaanis rajada uusi töökohti ka Kadrinas, et pakkuda veelgi laiemat teenuste valikut. Kui kõik plaanid ellu viiakse, luuakse ettevõttesse 3-4 uut töökohta.

Praegu töötab ettevõttes 31 spetsialisti, kelle pühendumus ja oskused on aidanud ettevõttel kasvada Eesti üheks juhtivaks avariiremondi pakkujaks. Uus remondimaja Kadrinas loob kohaliku kogukonna jaoks lisandväärtust ja uusi töövõimalusi, kinnitades ettevõtte pühendumust kvaliteetse teenuse pakkumisele ja kogukonna arengule.

Pilguga tulevikku

Ettevõtte uus remonditöökoda on oluline samm edasi. „Tahame pakkuda veelgi laiemat teenuste valikut ning olla oma klientidele parim võimalik partner," märgib Heimaruse esindaja. Ambitsioonikas laienemisplaan, kaasaegsed lahendused ja järjekindel pühendumus klienditeenindusele annavad ettevõttele kõik eeldused jätkata turuliidrina ka järgmisel kümnendil.

Kodukant

Kõnnitee rajamine Tapa tee äärde

Kadrina alevikus on valminud kõnnitee Tapa tee äärde. Suuresti tänu sobivale ilmastikule oli võimalik kõik suuremad tööd veel sellel aastal lõpetada. Kevadesse jäävad vaegtöödena haljastuse ja heakorratööde lõpetamine ning teekattele märgistuste kleepimine/värvimine.

Mõned andmed rajatud kõnnitee kohta:

- Projekti „Riigimaantee nr 17151 km 7,4-8,34 Põima-Kadrina äärse jalgtee põhiprojekt" koostas Tinter Projekt OÜ.
- Ehituse riigihanke võitis ja ehitustööd teostas Infrastar OÜ koos mitmete alltöövõtjatega.
- Omaniku järelevalvet tegi Entecon OÜ, keda esindas põhiliselt Peeter Piirsalu.
- Kõnnitee pikkus on peaaegu üks kilomeeter.
- Kõnnitee maksumuseks kujunes ligikaudu 450 000 eurot, millest projekteerimine maksis 26 840 eurot, omaniku järelevalve 9216 eurot ja ülejäänud summa kulus kõnnitee ehitusele ja tänavavalgustuse renoveerimisele. Vaegtööde eest tasumine jääb küll juba järgmisesse aastasse.

Tänan kõiki Tapa tee äärseid kinnistuomanikke mõistva suhtumise eest! Ehitustööde ajal oli teist paljude igapäevaelu häiritud. Ma loodan, et nüüd, kui ehitustööd on peaaegu lõppenud, saate nautida paranenud ja ohutumaks muutunud liikumistingimusi.

Aarne Laas
abivallavanem

Kriisiks valmistumine korteriühistule

Ka korteriühistud peavad olema kriisideks valmis. Et võimalikult hästi kriisidega toime tulla, peab igal korteriühistul olema plaan, kuidas käituda ja mida teha, kui kodus kaob vesi, kaugküte või elekter.

Millele tähelepanu pöörata?

- Alustuseks tuleb üle vaadata, kas ja kes keldrisse üldse sisse pääsevad. Kõigil ei pruugi olla oma keldriboksi ega võtit. Sellisel juhul tuleb ühistus läbi rääkida, kellel on oluliste sõlmpunktide juurdepääsude võtmed (need võiksid olla mitmel inimesel) ning kokku leppida, et varjumise vajaduse tekkimisel on kõigil hoones viibijatel õigus keldrisse saada.
- Keldril võiks ideaalis olla mitu väljapääsu – kõikide väljapääsude uksed võiksid käia lahti ning võtmed võiksid olla olemas.
- Üle tuleks vaadata keldri seisukord – koristada sinna kogunenud prügi ja praht ning ebavajalikud esemed viia jäätmejaama või anda taaskasutusse. Kelder peab tuleohutusnõuetele vastama igal ajal.
- Uksed, väravad, tõkkepuud jms peaksid elektrikatkestuse korral olema avatavad ka mehaaniliselt. Samamoodi peaks muid tehnoseadmeid (signalisatsioon, küte, konditsioneer vms) saama katkestuse korral manuaalselt juhtida.
- Kui majas on lift, siis varustada see juhendiga, mida teha lifti ootamatul seiskumisel.
- Kaugküttesüsteem jätkab enamasti elektrikatkestuse korral toimimist, kuid soojus ei jõua trassidest majja. Mõelge läbi, kas teie maja vajab elektrikatkestuse korral generaatorit.
- Pikemaajaliste vee- ja kanalisatsioonikatkestuste puhuks saab vajadusel tellida välikäimlaid ja veemahuteid.
- Ühistul on mõistlik koguda infot, millistel elanikel on võimalus minna ajutiselt mujale elama.
- Samamoodi tasub kaardistada majaelanikud, kes iseseisvalt lahkuda ei suuda ning vajavad selleks abi. Nendest tasub ka omavalitsusele teada anda.
- Ühistu liikmetel oleks olemas omavahelised kontaktid ning juhtidel teada teenuse osutajate ja omavalitsuse kontaktid, kuhu probleemi korral helistada.

Korteriühistud saavad päästeametilt küsida ka nõustamist. Uuri lähemalt: www.rescue.ee/et/korteriuehistu-noustamine

Allikas: päästeamet

Riigivara tasu eest kasutada andmine

Maa-amet on välja kuulutanud avaliku elektroonilise enampakkumise piirkonnas asuvate kinnisasjade kasutamiseks andmiseks hoonestusõiguse seadmise teel taastuvenergeetika arendamiseks ja tootmiseks. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 3.02.2025. Täpsemat informatsiooni saab maa-ameti kodulehelt aadressiga www.maanteeamet.ee, Riigimetsa Majandamise Keskuse kodulehelt aadressiga www.rmk.ee või oksjonikeskkonnas aadressil www.riigioksjon.ee.

Allikas: Maa-amet

Toiduabi

Toiduabi on toimetulekuraskustes inimestele suunatud toetus, mis jaguneb riiklikult ostetud toiduabiks ning annetatud toiduabiks.

Alates 2023. aasta oktoobrist jagatakse riiklikult ostetud toiduabi koostöös Rimiga toiduabikaartidena. Toiduabi saamist ja nimekirjade koostamist koordineerib sotsiaalministeerium.

Ostetud toiduabi on õigus saada kindlaks määratud kuudel:

- toimetulekutoetuse saajal;
- toimetulekutoetuse taotlejal, kes küll oma sissetuleku tõttu oleksid õigustatud saama toimetulekutoetust, kuid kelle kohta on kohalik omavalitsus teinud otsuse toetust mitte maksta;
- toimetulekutoetuse taotlejal, kelle sissetulek pärast tasumisele kuuluvate eluasemekulude maha arvamist (kehtestatud piirmäärade ulatuses) ületab kuni 15% ulatuses kehtestatud toimetulekupiiri;
- perekonna sissetulekust sõltuva või konkreetse teenuse kulu kompenseerimiseks määratud kohaliku omavalitsuse eelarve vahenditest makstud toetuse saajal;
- varjupaigateenust (kodutute öömaja) kasutaval inimesel.

Toiduabikaarte jagatakse neli korda aastas. Iga aasta lõpus otsustatakse, millal järgmisel aastal toiduabikaarte jagatakse ning kas sihtrühma kriteeriumid vajavad täiendamist või muutmist.

Toiduabikaarte saavad abivajajad, kes on toiduabi jagamisele eelneval kvartalil taotlenud toimetulekutoetust või perekonna sissetulekust sõltuvaid või konkreetse teenuse kulu kompenseerimiseks määratud kohaliku omavalitsuse eelarve vahenditest makstud toetust ning inimene saab toiduabikaardi kätte kas oma sotsiaaltöötaja käest või posti teel.

Toiduabikaart on maksevahend, millega saab kaardile kantud summa piires osta toitu ning esmatarbekaupu. Toetus tuleb ära kasutada kvartali jooksul ning allesjäänud summa uude kvartalisse üle ei kandu.

Rohkem infot:
www.sm.ee/toiduabi

Allikas: Sotsiaalministeerium

Annetatud toiduabi

Peale ostetud toiduabi, mida jagatakse 4 korda aastas, saavad puudust kannatavad inimesed ka annetatud toiduabi. Toidupakid komplekteeritakse toidukauplustes, toitlustusasutustes ja mujal ülejäävatest kvaliteetsetest toiduainetest. Toiduainete kogumist annetajatelt korraldavad toidupangad.

Annetatud toiduabi sihtrühma kuulub majanduslikult raskes olukorras olev füüsiline isik või leibkond (vanem/hooldaja ja samal pinnal elavad lapsed), kelle abivajaduse on välja selgitanud KOVi sotsiaaltöötaja.

Annetatud toiduabi on õigus saada abivajaduse hindamise kuul ja sellele järgneval kolmel kuul. Pikema abivajaduse korral hindab sotsiaaltöötaja olukorra uuesti üle.

Annetatud toiduabi jagatakse igas maakonnas vähemalt kaks korda kuus.

Ühe jagatava paki kaal peab olema vähemalt 3 kg ja koosnema kolme tootegrupi toiduainetest.

Rohkem infot: www.sm.ee/annetatud-toiduabi-jagamine

Allikas: Sotsiaalministeerium

KULTUURIKALENDER

- **Reedel, 3. jaanuaril kell 11 Hulja raamatukogus muinasjutu lugemine lastele.**
- **Kolmapäeval, 8. jaanuaril kell 18 Hulja kinoklubis** linastub film „Kelly: kellegi teise unistus". Eelregistreerimine tel 325 2440 või Elle.Pohla@kadrina.ee. Pilet 6/5.
- **Neljapäeval, 9. jaanuaril kell 18 Kadrina kinoklubis** linastub film „Kelly: kellegi teise unistus". Eelregistreerimine tel 325 0107 või raamatukogu@kadrina.ee. Pilet 6/5.
- **Reedel, 10. jaanuaril kell 12 Vohnja raamatukogus keskpäevane kohviring.** Oma sportlaskarjäärist räägib vibulaskur ja treener **Kadi Koort.**
- **Laupäeval, 11. jaanuaril kell 10 loodustoas Pargi tn 3 õpituba - toetatud Ladermeetme poolt.** Kuuleme õpilasuurimust **Ketlin Rebaselt - Kaubandusettevõtted Kadrina alevikus.** Kauplused ja müügikohad. Osalustasu 2 eurot. Neeruti Selts
- **Kolmapäeval, 15. jaanuaril kell 12–13.30 Hulja raamatukogus lauamängud eakatele** ("Reis ümber maailma", kaardimäng „Ütle nüüd").
- **Kolmapäeval, 15. jaanuaril kell 18 Hulja raamatukogus lauamänguõhtu täiskasvanutele.** Palume ette registreerida tel 325 2440.
- **Kolmapäeval, 15. jaanuaril kell 18 Kihlevere raamatukogus lauamänguõhtu täiskasvanutele.** Palume ette registreerida tel 329 8491.
- **Neljapäeval, 23. jaanuaril kell 18 Kadrina raamatukogus „Kirjad ja unenäod".** Tiina Mälberg loeb Tõnu Õnnepalu luulet ja Piret Villem musitseerib klaveril. Eelregistreerimine tel 325 0107 või raamatukogu@kadrina.ee. Tasuta!
- **Reedel, 24. jaanuaril kell 15–17.30 Hulja raamatukogus lauamängude õhtupoolik lastele.**
- **Neljapäeval, 30. jaanuaril kell 9 Vohnja raamatukogus eesti kirjanduse päeva ja Eesti Raamatu Aasta** alguse tähistamiseks **ettelugemine Vohnja lasteaedalgkooli lastele.**
- **Neljapäeval, 30. jaanuaril kell 18 Kadrina raamatukogus** esitleb **Marko Pomerants** oma uut raamatut **„Minu PR".** Üritusega tähistame **Eesti Raamatu Aasta** algust.
- **Reedel, 31. jaanuaril kell 15 Kihlevere raamatukogus ettelugemispäev** tähistamaks **Eesti Raamatu Aasta** algust.
- **Kadrina valla raamatukogu filiaalides toimuvad reedeti lastele ja noortele meisterdamised ja mängutoad: Vohnjas kell 12–16, Kihleveres kell 15–17, Huljal kell 15–17.30.**

Pargi 26 ja Nooruse 8 kortermaja juurde paigaldati süvamahutid

Süvamahutite paigaldamise tulemusena eemaldati senised avalikud jäätmete kogumispunktid. Uued süvamahutid on mõeldud Kadrina Kommunaali hallatavate kortermajade elanikele.

Avaliku pakendijäätmete kogumise punktina saab edaspidi kasutada Kadrina keskkooli Pargi tänava parklas asuvat jäätmete kogumispunkti.

Klaaspakendeid on jätkuvalt võimalik viia Pargi 26 maja otsas asuvasse rohelisse „kellukesse".

Prügisortimine on lihtne igapäevane tegevus, mis aitab vähendada ladestatavate jäätmete hulka ja hoida meie elukeskkonda puhtamana. Õigesti sorteeritud jäätmed võimaldavad materjale taaskasutada, säästes seeläbi loodusressursse.

Avalike konteinerite täpseid asukohti saab vaadata valla kodulehel asuvast interaktiivsest kaardirakendusest: www.kadrina.ee/konteinerite-asukohad

QR kood viib interaktiivsele kaardile.

Pamela Talzi
keskkonnaspetsialist

Kadrina valla üldplaneeringu avalik väljapanek

Kadrina valla üldplaneeringu avalik väljapanek toimus ajavahemikus 11.11–20.12.2024. Avaliku väljapaneku ajal sai igaüks avaldada üldplaneeringu kohta arvamust.

Esitatud arvamustele vastame 30 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist.

Kadrina valla üldplaneering on strateegiline dokument, mis määrab kindlaks valla ruumilise arengu põhimõtted ja suunad pikemaks ajaks. See hõlmab kõike, mis puudutab valla territooriumi kasutamist ja plaanimist.

Kadrina valla üldplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimuvad 28.01.2025 kl 18 Läsna rahvamajas ja 29.01.2025 kl 18 Kadrina rahvamajas.

Veebi teel osalemise link avaldatakse vahetult enne avaliku arutelu toimumist üldplaneeringu rubriigis aadressil: www.kadrina.ee/uldplaneeringud

Merje Verhovitš

Jaanuari juubilarid

Viktor Põld	94
Ellen Uustalu	94
Elmar Tamm	92
Erika Arula	92
Erna Piht	91
Karla-Johannes Miljaste	85
Marge Roostik	85
Taissia Ptaškina	85
Tõnu Erm	75
Evald Peeling	75
Ilmar Pullerits	75
Aili Purk	75
Ludmila Kuriks	75
Maie Metsaroos	75
Sirje Leinsalu	75
Olga Samra	75
Anu Kukk	70
Taimi Elhi	70
Kalev Indre	65
Tiia Ambos	65
Milvi Ilves	65
Georg Liiva	60
Mare Kütt	60
Monika Tomingas	60
Liili Põld	60

Novembris registreeritud lapsed

Karl Aunapuu
Saskia Veidenberg
Kassandra Masing

Müüa soodsalt kuivi kütteklotse 40 l võrkkottides. Tel: 5638 0516

Müüa 3 m küttepuid aasta läbi kohaletoomisega. Tel: 5638 9534

Müüa kuivi kaminapuid: lepp, kask 40 l võrkkottides, aasta läbi. Tel: 5638 0516

Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti. www.puu24.ee või helista 520 0093, 600 0136

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Tel: 5630 4306

Ostan Vene kellasid (ei pea olema töökorras) **fototehnikat, heliplaate, kassette ja muud vanavara**, nt kolimisjäägid ja üleliigne mööbel. Tel: 5872 5458

Ostan nostalgilisi lauanõusid, vaase, keraamikat. Samuti vanu kuld- ja hõbeehteid, karpides lusikaid, kujusid jne. Erineva vanavara (ka kolimisjäägid) ja kunsti ost. Tulen ise kohale. Tel: 5356 0761

Korstnapitsi ehitus ja remont. Tel: 5557 9399

Ahjukoda OÜ **korstnapühkija/pottsepp**. Tel: 5560 4046

1. detsembri seisuga on Kadrina valla elanike arv **4755**.

NB! Kes ei soovi, et teda õnnitletakse vallalehes, palun sellest teada anda telefonil 5420 0660.

Mälestame

URMAS SAAT
18.03.1964 – 27.11.2024

EVGENIE VOLOŠTŠENKO
24.04.1927 – 1.12.2024

LEILI KALJUVEER
9.01.1956 – 4.12.2024

JAAN EINSOO
5.03.1949 – 8.12.2024

OTTO VÕSA
13.01.1945 – 16.12.2024

Kadrina vallavalitsus tel: 322 5600 e-post: kadrina@kadrina.ee Rakvere tee 14, 45201 Kadrina www.kadrina.ee Toimetaja Marje Kirsipuu, tel 5420 0660, e-post marje.kirsipuu@kadrina.ee Trükiarv 2220 eksemplari